Sygn. akt II Ca 725/13

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Ślęzak (spr.)
Sędziowie:	SSO Paweł Hochman SSO Beata Grochulska
Protokolant:	Paulina Neyman

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 grudnia 2013 roku

sprawy z wniosku B. B.

z udziałem K. B.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestnika

od postanowienia Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 4 lipca 2013 roku, sygn. akt I Ns 485/09

postanawia: oddalić apelację oraz ustalić, iż z każdy uczestników ponosi koszty postępowania odwoławczego związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. Akt II Ca 725/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 04 lipca 2013 roku Sąd Rejonowy w Bełchatowie po rozpoznaniu sprawy z wniosku B. B. z udziałem K. B. o podział majątku wspólnego

I. ustalił, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków B. B. i K. B. wchodzą następujące składniki:

1. własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego położonego w B. na osiedlu (...) numer (...) numer lokalu (...) o wartości 144.300,00 zł;

2. ruchomości w postaci: biurka, maszyny do szycia, maszyny do pisania, aparatu fotograficznego (...), wyposażenia kuchni - dwóch sztuk serwisu stołowego i dwóch sztuk zestawów sztućców o łącznej wartości 627,00 zł;

3. ruchomości w postaci: mebli pokojowych, mebli kuchennych, meblościanki, szafy z nadbudową, dwóch pawlaczów, dwóch tapczaników, kuchni gazowej firmy (...), lodówki firmy (...), pochłaniacza firmy (...), pralki automatycznej (...), abażuru i materacu magnetycznego, mebli wykonanych we własnym zakresie o łącznej wartości 4.003,00 zł;

4. kwota 4.439,99 zł zgromadzona na dzień ustania wspólności majątkowej stron na rachunku oszczędnościowo-kredytowym w (...)

5. nakład uczestnika K. B. z majątku odrębnego na majątek wspólny w wysokości 6.872,23 zł;

6. kwota 154.755,00 zł stanowiąca zwaloryzowaną kwotę 75.000,00 zł pobraną przez wnioskodawczynię w 1999 r. ze wspólnych oszczędności stron;

II. dokonał podziału majątku wspólnego B. B. i K. B. w ten sposób, że:

a. składniki majątku wymienione w punkcie I pkt 2 i 6 przyznaje na wyłączną własność wnioskodawczyni B. B.,

b. składniki majątku wymienione w punkcie I pkt 1, 3, 4 i 5 przyznaje na wyłączną własność uczestnika K. B.;

III. zasądził od wnioskodawczyni B. B. na rzecz uczestnika K. B. kwotę 4.755,62 zł tytułem dopłaty, płatną w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia;

IV. ustalił wartość przedmiotu sprawy na kwotę 301.252,76 zł;

V. ustalił, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

B. B. i K. B. związek małżeński zawarli w dniu 13 kwietnia 1968 r. Wyrokiem z dnia 26 lipca 2007 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie I C 674/07 rozwiązał przez rozwód ten związek małżeński. Wyrok uprawomocnił się 22 sierpnia 2007 r.

W 1977 r. uczestnik K. B. otrzymał przydział na mieszkanie w (...) w B. na os. (...) (dawniej Ś.) nr (...) m. (...). Mieszkanie to aktualne ma statut własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego.

Wartość tego lokalu mieszkalnego na dzień ustania wspólności majątkowej między stronami wynosi 144.300 zł.

W 1999 r. wnioskodawczym wyprowadziła się ze wspólnego mieszkania stron położonego w B. na os. (...) (...) m. (...). Wyprowadzając się wnioskodawczym podjęła ze wspólnego rachunku bankowego kwotę 75.000 zł.

Kwota 75.000 zł podjęta przez wnioskodawczynię po waloryzacji na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej stron przedstawiała wartość 154.755 zł.

Uczestnik od 1999 r. do chwili obecnej zamieszkuje w wskazanym lokalu mieszkalnym.

Uczestnik K. B. po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej dokonał nakładów na majątek wspólny w postaci własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego poprzez ponoszenie opłat na poczet zaliczki eksploatacyjnej i funduszu remontowego ponad swój udział we współwłasności, licząc od 2008 r. w łącznej kwocie 6.872, 23 zł.

W skład majątku wspólnego stron wchodzą ruchomości: zabrane przez wnioskodawczynię w postaci: biurka, maszyny do pisania, aparatu fotograficznego (...) z teleobiektywem, wyposażenie kuchni - dwóch sztuk serwisu stołowego i dwóch zestawów sztućców o łącznej wartości 627 zł, oraz pozostawione w mieszkaniu w postaci: mebli pokojowych, mebli kuchennych, meblościanki, szafy z nadbudową, dwóch pawlaczów, dwóch tapczaników, kuchni gazowej firmy

(...), lodówki firmy (...), pochłaniacza firmy (...), pralki automatycznej (...), abażuru i materacu magnetycznego, mebli wykonanych we własnym zakresie o łącznej wartości 4.003,00 zł.

Na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej na wspólnym rachunku bankowym stron w (...) znajdowała się kwota 4.439,99 zł.

Dnia 8 lipca 2004 r. uczestnik K. B. nabył prawo własności odrębnej własności lokalu mieszkalnego położonego w W. przy ul. (...) numer lokalu (...). Nabycia dokonał w zamian za darowaną mu przez matkę S. B. uwłaszczeniową obligację mieszkaniową nr (...).

Dokonując podziału majątku wspólnego Sąd miał na uwadze zasadę wyrażoną w art. 43 § 1 k.r. i o. zgodnie z którą oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym.

W zakresie mieszkania położonego w B. zasadnym było przyznanie go uczestnikowi, który cały czas zamieszkuje w tym mieszkaniu i ponosi koszty utrzymania tego mieszkania. Wobec tego, że strony nie doszły do porozumienia zasadnym było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego do spraw szacunku nieruchomości.

W zakresie wartości spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego w pełni na walor wiarygodności zasługiwała niekwestionowana co do zasady opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, który ustalił wartość tego prawa mając na uwadze rynek lokalny i panujące na nim ceny na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej.

Co do zasady podział majątku obejmuje przedmioty majątkowe, które były składnikami majątku wspólnego w chwili ustania wspólności i które istnieją w chwili dokonywania podziału. Jednakże, jeżeli przedmioty majątkowe stanowiące składniki majątku wspólnego, zostały bezprawnie zbyte, zużyte lub roztrwonione przez jednego z małżonków, przy podziale majątku wartość tych przedmiotów podlega zaliczeniu na poczet udziału przypadającego temu małżonkowi.

Mając na uwadze wskazaną zasadę Sąd uznał, że w podziale majątku stron należało rozliczyć kwotę 75.000 zł pobraną w 1999 r. przez wnioskodawczynię z wspólnego rachunku bankowego. Wnioskodawczym rozporządziła w ten sposób majątkiem wspólnym w czasie trwania wspólności majątkowej bez zgody współwłaściciela. Wskazana kwota stanowiła wspólne oszczędności stron i przeznaczenie jej na własne potrzeby przez wnioskodawczynię należało uznać za roztrwonienie jej przez nią. W postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga o wzajemnych rozliczeniach byłych małżonków. Każdy z nich może korzystać ze zgromadzonych w okresie małżeństwa środków finansowych, jednak należy pamiętać, że rozliczeniu nie podlegają jedynie te, które zostały wydane na zaspokojenie usprawiedliwionych własnych potrzeb, do wykazania czego zobowiązana jest ta strona postępowania, która pieniądze zużyła (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2009 r. w sprawie V CSK 485/08, opubl. MoP 2009, Nr 14, s. 747). Wnioskodawczym nie wykazała w wiarygodny sposób na co przeznaczyła wskazaną kwotę, a jej twierdzenia w tym zakresie należało uznać za gołosłowne. Kwota ta podlegała zwaloryzowaniu w oparciu o art. $357^{(1)}$ k.c. W tym zakresie walor miała niekwestionowana co do zasady i wiarygodna opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, który dokonał waloryzacji biorąc pod uwagę miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej.

Sąd uznał, że uczestnik udowodnił poczynienie nakładów z jego majątku odrębnego na majątek wspólny w postaci ponoszenia kosztów utrzymania wspólnego mieszkania stron w łącznej wysokości 6.872,23 zł, stanowiącej połowę kwoty 13.744,47 zł uiszczonej przez uczestnika po ustaniu wspólności na poczet należności obciążających właściciela tj. na poczet funduszu remontowego i zaliczki eksploatacyjnej za lata 2008- marzec 2013.

W pozostałym zakresie Sąd uznał, że nakłady zgłoszone przez uczestnika nie zasługują na uwzględnienie. Nie podlegają bowiem rozliczeniu dokonane wpłaty przed ustaniem wspólności majątkowej małżeńskiej, a także należności z tytułu wykorzystanym mediów. Należy zauważyć, że to wyłącznie uczestnik zamieszkiwał w tym mieszkaniu i korzystał z dostarczanych mediów. Stąd też brak podstaw do uwzględnienia tych opłat jako nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny.

Za udowodnione nakłady z majątku odrębnego na majątek wspólny poniesione przez uczestnika Sąd ostatecznie uznał nakłady na kwotę 13.744,47 zł, przy czym do rozliczenia przyjął połowę tej kwoty, albowiem uczestnik w 1/2 części był współwłaścicielem i jego obciążała połowa tych należności z racji jego prawa współwłasności.

Sąd uznał, że w skład majątku wspólnego nie wchodzi prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego w W., przyjmując że jest to majątek odrębny uczestnika. Uczestnik wykazał, że prawo to stanowi surogat otrzymanej darowizny na jego wyłączną rzecz, a w tej sytuacji stosownie do art. 33 pkt 2 k.r.o. w z. z art. 33 pkt 10 k.r.o. stanowi jego majątek odrębny.

W zakresie zgłoszonych przez strony ruchomości Sąd uznał, że w ramach podziału majątku wspólnego rozliczeniu podlegają ruchomości wycenione przez biegłego do spraw szacunku ruchomości J. S.; pozostałe ruchomości wobec niesprecyzowania przez strony dokładnego ich oznaczenia (w szczególności co do księgozbiorów) Sąd uznał, że brak jest możliwości ich wyceny i wobec podziału ich w naturze przez strony w chwili rozstania zasadnym będzie nierozliczanie ich w ramach dokonywanego podziału.

W zakresie opinii biegłego Sąd dokonał korekty w zakresie wartości ruchomości wskazanych w pkt B opinii biegłego J. S., albowiem znajduje się tam błąd rachunkowy w zakresie sumy łącznej ruchomości.

W toku postępowania o podział majątku wspólnego przyjmuje się jako zasadę, iż rozliczeniu podlega całość stosunków majątkowych między małżonkami według stanu na dzień ustania wspólności; przedmiot podziału stanowi zaś majątek z daty dokonywania podziału.

Kierując się powyższymi dyrektywami Sąd uznał, iż łączna wartość całego majątku wspólnego podlegającego podziałowi stanowi kwotę 301.252,76 zł (308.124,99 zł -dokonane nakłady na majątek wspólny przez uczestnika w wysokości 6.872,23 zł), z czego dla wnioskodawczym i uczestnika przypada, przy uwzględnieniu równych udziałów w majątku wspólnym, po 150.626,38 zł.

Wnioskodawczyni zostały przyznane składniki majątkowe o wartości 155.382 zł (część ruchomości będąca w jej władaniu oraz zwaloryzowana kwota 75.000 zł pobrania w 1999 r.), zaś uczestnikowi o wartości 152.742,99 zł (spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz cześć ruchomości będących we władaniu uczestnika), przy czym należy mu się nadto zwrot z majątku wspólnego kwota 6.872,23 zl tytułem połowy poniesionych nakładów na majątek wspólny z majątku odrębnego.

Kierując się przywołanymi powyżej ustaleniami należało uznać, iż dopłata należna uczestnikowi na podstawie art. 212 k.c. w związku z art. 1035 k.c. i art. 46 k.r. i o. winna wynosić 4.755,62 zł.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach sądowych był art. 520 §1 k.p.c.

Powyższe postanowienie w punktach: pkt I ppkt 1.6 (tj. w zakresie waloryzacji kwoty 75 000 zł.), pkt. III (tj. w zakresie zasądzonej na rzecz K. B. dopłaty), pkt. IV (tj. odnośnie wartości przedmiotu podziału) oraz w pkt. V (tj. w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania między stronami) zaskarżył uczestnik postępowania.

Apelacja zaskarżonemu postanowieniu zarzuca:

1. naruszenie art. 618 kc w związku z art. 467 § 3 k.p.c. oraz art. 686 k.p.c. a także art. 3571 kc przez przyjęcie, że kwota 75 000 zł. pobrana przez wnioskodawczynię w 2009 r. winna zostać zwaloryzowana do kwoty 154 755 zł., zamiast do kwoty 164 565 zł.

2. naruszenie przepisu art. 520 § 1 i § 2 k.p.c. przez uznanie, że pomimo istotnej sprzeczności interesów uczestników postępowania, każda ze stron winna ponieść koszty związane z jej udziałem w sprawie;

3. błąd w ustaleniach faktycznych polegających na uznaniu, że wspólność majątkowa małżeńska pomiędzy stronami ustała w dniu 22 sierpnia 2007 r. tj. w dacie uprawomocnienia się wyroku rozwodowego, a w istocie pomiędzy stronami postępowania doszło w dacie 25 marca 1999 r. do faktycznej separacji, mającej ten skutek, iż wspólność majątkowa

małżeńska ustała w tej dacie, a zatem Sąd winien rozliczyć nakłady poczynione przez uczestnika postępowania z jego majątku odrębnego na majątek wspólny za okres od marca 1999 r. do marca 2013r.

Wskazując na powyższe apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego postanowienia w części zaskarżonej i:

1/ ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi (1.6 postanowienia) kwota 164 565 zł. (sto sześćdziesiąt cztery tysiące pięćset sześćdziesiąt pięć złotych) stanowiąca zwaloryzowaną kwotę 75 000 zł. pobraną przez wnioskodawczynię w 1999 r. ze wspólnych oszczędności stron;

2/ zasądzenie od wnioskodawczym na rzecz uczestnika dodatkowo kwoty 16 818,82 zł. tytułem dopłaty, płatnej w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia;

3/ ustalenie, że wartość majątku wspólnego stron wynosi 317 935 zł. (trzysta siedemnaście tysięcy dziewięćset trzydzieści pięć złotych);

4/ zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawczyni wnosiła o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna albowiem podniesione w niej zarzuty błędu
w ustaleniach faktycznych odnośnie daty ustania małżeńskiej wspólności ustawowej między stronami oraz naruszenia wskazanych w niej przepisów postępowania, nie są trafne.

Przede wszystkim podnieść należy, iż Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych, zgodnych z materiałem dowodowym, ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy
w całości podziela.

W szczególności Sąd I instancji trafnie ustalił- co jest bezsporne między stronami- że wnioskodawczyni wyprowadziła się ze wspólnego mieszkania stron w 1999 roku i od tego czasu strony pozostawały w separacji faktycznej a także, że wyrok rozwiązujący związek małżeński stron przez rozwód wydany w dniu 26 lipca 2007 roku w sprawie I C 647/07 Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. uprawomocnił się w dniu 22 sierpnia 2007 roku.

Poza sporem też pozostaje, iż przed rozwiązaniem związku małżeńskiego stron przez rozwód nie toczyła się między stronami sprawa o zniesienie wspólności ustawowej, strony nie zawierały też umowy znoszącej tę wspólność, ani też nie toczyła się sprawa o separację, w której zapadłby wyrok taką separację orzekający.

W istocie więc apelujący nie kwestionuje ustaleń faktycznych Sądu, ale wysnute z nich wnioski, w zakresie daty ustania ustawowej wspólności małżeńskiej stron.

Z poglądem apelującego, który daty ustania wspólności ustawowej stron upatruje w dacie rozstania się stron i początku ich faktycznej separacji, nie można się zgodzić. Jest to pogląd, który nie znajduje oparcia w prawie materialnym.

Zgodnie bowiem z art. 31 § 1 krio z chwilą zawarcia przez strony małżeństwa powstaje między małżonkami ustawowa wspólność majątkowa.

Wspólność ta ustaje dopiero z chwilą rozwiązania związku małżeńskiego przez rozwód prawomocnym wyrokiem o ile wcześniej nie nastąpiło zniesienie tej wspólności umowa stron lub orzeczeniem sądowym oraz nie zapadł prawomocny wyrok orzekający separację, a te okoliczności w sprawie nie miały miejsca.

W żadnym wypadku nie można daty zniesienia wspólności ustawowej utożsamiać z datą faktycznej jedynie separacji.

Trafne jest zatem stanowisko Sądu I instancji, iż wspólność ustawowa między stronami ustała z datą uprawomocnienia się wyroku rozwodowego.

W konsekwencji tego słusznie Sąd wydatki poniesione przez uczestnika na lokal mieszkalny wspólny, związane z funduszem remontowym i eksploatacyjnym rozliczył za okres od ustania wspólności ustawowej między stronami, tj. od daty uprawomocnienia się wyroku rozwodowego, prawidłowo także nie rozliczając opłat za media, z których wyłącznie korzystał uczestnik, podczas gdy wnioskodawczyni w tym czasie nie korzystała z tegoż składnika majątkowego.

Nie można także podzielić zarzutu apelacji, jakoby Sąd waloryzując kwotę 75000 złotych, pobraną w 1999 roku przez wnioskodawczynię, dokonał błędnej jej waloryzacji zaliczając do rozliczenia w ramach podziału majątku wspólnego sumę 154.755,00 złotych zamiast sumy 164.565,00 złotych.

Dokonując bowiem waloryzacji kwoty 75000,00 złotych Sąd skorzystał z dowodu z opinii biegłego S.. G., która jest jasna, przekonywująca i zasługiwała na akceptację tegoż Sądu.

Skoro dokonania przez Sąd waloryzacja znajduje oparcie w powołanym wyżej przekonywującym dowodzie, powołany w tym przedmiocie zarzut w apelacji nie może być uznany za trafny.

W świetle powyższego za chybione uznać należy także zarzuty naruszenia przepisów art. 618 i 688 k.p.c., skoro Sąd prawidłowo orzekł o wszystkich żądaniach stron podlegających rozpoznaniu w sprawie o podział majątku wspólnego.

Zupełnym zaś nieporozumieniem jest powołanie w apelacji zarzutu uchybienia przepisowi art. 467 § 3 k.p.c., który to dotyczy badania pisma i usuwania jego braków formalnych w postępowaniu odrębnym z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych i w żadnym razie nie ma związku z rozpoznaniem niniejszej sprawy.

Wbrew odmiennemu stanowisku apelującego, za prawidłowe uznać należy także rozstrzygnięcie o kosztach postępowania między stronami, które w okolicznościach niniejszej sprawy nie uchybia powołanemu jako jego podstawa przepisowi art. 520 § 1 k.p.c.

Mając zatem na względzie wszystkie powyższe rozważania, należało oddalić apelację jako nieuzasadnioną na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania za instancję odwoławczą orzeczono za zasadzie art. 520 § 1 k.p.c.